

BUDAI GABRIELLA
„megrugdosod az én szívemet”

40 éve hunyt el Nagy László

A falu széle, eleje, vége? Iszkázon, az Ady Endre utca 1. szám alatti ház – Nagy László szülőháza 1984 óta emlékház, és én azt várom, kicsikó szalad élém, vagy legalább látok egy Zöld Angyalt. Más fogad: egy „karácsonyfás” ember belülré gombol, a tüdejé fölé, nem kisbaltához, de gitárhoz, hogy a hangjában, a szívdobogásában hazavigyen bennünket.

2018. január 28-án vasárnap délután az iszkázi szülőház bolgár szobájába fészkeljük be magunkat, ahol Réthy Katalin, a Nagy László Szellemi Öröksége Alapítvány elnöke a házigazdánk. Buda Ferenc *Az elmondhatatlan szavak* című költeményével szólítja meg a Mércét: Nagy Lászlót, a 40 éve elhunyt költőt, műfordítót, képzőművészt. A vers refrénes sorvégeinek dallamába – „Te voltál, Te vagy” – Heinczinger Mika is bekapcsolódik. Mika, a Misztrál együttes zenésze, a lélek embere. A mi „karácsonyfás” emberünk pedig visz, emel bennünket haza, igazi otthonunkba, a költészetbe. A zenész erre az alkalomra Nagy László *Csodafiu-szarvas* című kötetéből válogatott, de az irodalmi atyák-testvérek: Arany János, Babits Mihály, Sinka István, Áprily Lajos üzeneteit is beleszötte az ünnepbe.

Így történik meg, hogy Arany János Hunorjának és Magyarjának szarvasa nagy merészen szökdécselve Nagy Lászlónál csodafiu-szarvassá változik, s miközben a muzsika megeleveníti, ahogy a vadászok meglövik a csodafiu-szarvast, és minden könnye a Balatonba hull, mi tudjuk, nem hiába van ünnep,

nem volt hiába a karácsony. Nem hiába a csoda. Nagy László versei: a *Zene az istállóban*, a *Fogolycsirkék*, az *Égre néztünk akaratlanul*, az *Adjon az Isten*, a *Pirosodik Húsvét*, az *Itthon vagyok*, a *Csillagrugó éjszakában*, a *Csönd* – Heinczinger Mika előadásában Áprily Lajos szavaival (*Félelem nélkül*, *Vadlúd voltam*), Sinka István énekével (*Jó zab kell a jó csikónak*), Babits Mihály sóhajtásával (*Vasárnapi csendes eső*) találkoztak.

Halljuk Mika hangját, és hallgatnánk még tovább, de végül Réthy Katalin biztat bennünket: közös dalolással is ünnepeljünk. Nagy László igen szeretett énekelni, az ő kedvenceiből egy katonadalt és két népdalt énekelünk el. Az egyik sokáig nem hagy nyugodni: „Édesanyám rózsafája / Engem nyílt utoljára. / Bár sohase nyílt volna, nyílt volna / Maradtam volna bimbóba...” Közben az állandó kiállítás fotóit nézegetem, Nagy László szüleinek arcát, az apa tekintetét, az anya hajfonatát; és nézem a képverset: „Sebed sebed is (...) Véső ha kivágja, óriásabb seb lesz hiánya”. Szécsi Margit emlékezése illik ide: „Megküzd-e a nép az ő királyfiáért? (...) Kicsoda győz a hős nevében? (...) köszöntöm az országot, ha Nagy László szétदारabolható örökével továbbra is élni kíván.” Buda Ferencel válaszolhatunk: „hagyatékod: a fejünk fölött összeroppanó mennyboltozat – a ránk szakadt felelősség”.

A falu széli Ady Endre utca 1. szám alatti ház udvarán gyerekek szaladgálnak vidáman. Bent a felnőttek teázgatnak, boroznak, nehezen akarnak elindulni. Búcsúzni kellene. Adjon Isten minden jót, ezüstnyárfát, meggyfákat, májuszfát és nyarakat, menyegzőt is, de sokat, tücsköket és sólymokat, csodát, nyírott hajakat.

Felvétel az emlékműsorról (fotó: Szabó András)